

Yksikkökohtaiset tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat

Opetvarh 22.02.2024 § 19
51/12.00.01/2024

Valmistelija Varhaiskasvatuspäällikkö Virpi Risteelä

Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta säätelevät Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) ja Tasa-arvo-laki (609/1986). Yhdenvertaisuuslain mukaan kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Tasa-arvolain tarkoitus on estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä parantaa naisten asemaa. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä.

Eduskunta hyväksyi yhdenvertaisuuslain uudistuksen marraskuussa 2022 ja lain myötä astui voimaan opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjän vahvempi velvollisuus puuttua häirintään 1.6.2023 alkaen. (Laki yhdenvertaisuuslain muuttamisesta 1192/2022.) Uudistuksessa opetuksen, koulutuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjien vastuuta puuttua oppilaisiin ja lapsiin kohdistuvaan häirintään selkeytettiin ja vahvistettiin. Lakimuutosten voimaantulon jälkeen opetuksen, koulutuksen tai varhaiskasvatuksen järjestäjän toiminta katsotaan syrjinnäksi, mikäli se ei ryhdy tarpeellisiin toimiin saatuaan tiedon oppilaaseen tai lapseen kohdistuvasta häirinnästä. Jokaisella opetukseen ja varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on oikeus turvalliseen oppimisympäristöön ilman pelkoa häirinnästä. Kiusaaminen, joka perustuu edes osin oppilaan alkuperään, vammaisuuteen, seksuaaliseen suuntautumiseen tai muuhun ominaisuuteen voi olla yhdenvertaisuuslain kieltämää häirintää.

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjän toimintaa pidetään syrjivänä, mikäli toimijoilla on tieto toiminnassa olevan lapsen joutumisesta häirinnän kohteeksi, eikä siihen asianmukaisesti puututa. Opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjällä on vastuu ryhtyä toimiin riippumatta siitä, syyllistyykö häirintään toinen lapsi, työntekijä, huoltaja tai sivullinen. Syrjinnän uhrilla on oikeus hyvitykseen. Hyvitysvelvollisuus on opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjällä, ei yksilöllä, joka on häirintään syyllistynyt - mikäli opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjällä oli tieto häirinnästä mutta puuttumistoimia ei toteutettu.

Varhaiskasvatuksen järjestäjän ja palveluntuottajan on huolehdittava siitä, että varhaiskasvatuksen toimipaikassa on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi. Suunnitelma on laadittava yhteistyössä henkilöstön kanssa. Suunnitelmassa voidaan yhdistää tasa- arvo ja yhdenvertaisuuslakien asettamat velvoitteet tai tehdä vaihtoehtoisesti oma suunnitelma kummastakin. Lapsille ja heidän huoltajilleen on varattava mahdollisuus tulla kuulluiksi edistämistoimenpiteistä. Suunnitelmien tulee olla muutoin yksikkökohtaisia mutta omassa kodissa työskentelevät perhepäivähoitajat laativat keskenään yhteisen suunnitelman ja avoimen varhaiskasvatuksen kerhoilla on yksi yhteinen suunnitelma.

lin kunnan varhaiskasvatuksessa on aloitettu keväällä 2023 yksikkökohtaisten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien valmistelu. Kuhunkin yksikköön perustettiin työryhmä suunnitelman tekemistä varten. Huoltajien kuuleminen hoidettiin syksyllä 2023 livarin Superseikkailu - tapahtumassa, jossa vanhemmat saivat mobiilisti vastata kyselyyn. Sen lisäksi huoltajia on kuultu lisää myös

yksiköiden toimesta. Jokaisessa yksikössä suunnitelman tekemisestä on vastannut siihen perustettu työryhmä. Henkilö ja lapset on kuultu työryhmäläisten laatiman suunnitelman mukaisesti. Lisäksi lukiokoulutuksessa on laadittu oma yksikkökohtainen suunnitelma.

Esityslistan liitteenä on lukiokoulutuksen, perhepäivähoidon, avoimen varhaiskasvatuksen, Kotikujan päiväkodin sekä Nikkarin päiväkodin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat kuluvalle toimintakaudelle 2023-2024 ja seuraavalle toimintakaudelle 2024-2025. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma päivitetään kahden vuoden välein.

Esittelijä	Sivistysjohtaja Lukkari Tuomo
Päätösesitys	Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta päättää hyväksyä esitetyt lin kunnan lukiokoulutuksen, perhepäivähoidon, avoimen varhaiskasvatuksen, Olhavan Tenavatuvan, Kotikujan päiväkodin, Kuivaniemen päiväkodin sekä Nikkarin päiväkodin yksikkökohtaiset tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat toimintakausille 2023-2024 ja 2024-2025.
Päätös	Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.